

Информация за финансиран на проект

Наименование на конкурса:
Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания – 2020 г
Основна научна област:
Технически науки
№ на договор:
КП-06-Н47/5
Начална дата на проекта и срок на договора:
26.11.2020
Заглавие на проекта:
Изследване и оптимизация на взаимодействието между мелещи тела и среди с иновативна форма
Базова организация:
Институт по информационни и комуникационни технологии – БАН
Партньорски организации:
Ръководител на научния колектив (академична длъжност, научна степен, име):
Доц. д-р Николай Иванов Стоименов
Общ размер на договореното финансиране:
110 000.00 лв.

Резюме на проекта (до 1 стр. в рамките на полето по-долу):

Добиването на полезни изкопаеми с достатъчно съдържание на полезни минерали се обработва и се получава т.нар. изходен продукт. Осъществяването на ефективен обогатителен процес изисква изходния продукт да претърпи технологична преработка за осредняване на минералния и химичния състав на продукта. Преработката се осъществява в мелници (топкови, автогенни, полу-автогенни).

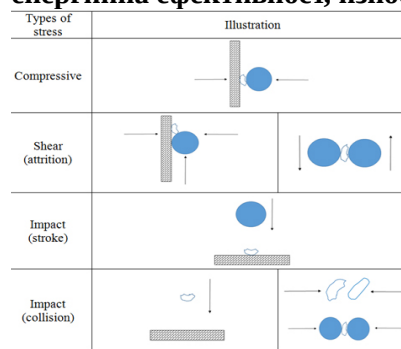
Смилането на различни материали представлява важен индустриален процес, при който материала се натрошава и смила до определен предварително желан размер чрез взаимодействие между материал, мелещи тела и мелеща среда (**фиг. 1**)¹.

Основните фактори, влияещи на смилането на материал са **мелещи тела и мелеща среда**.

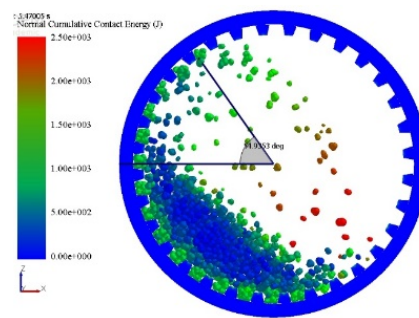
В съвременните условия на експлоатация освен технологични, конструктивни и икономически изисквания, също така се отделя внимание на **екология, енергийна ефективност, експлоатационна надеждност, както и на човешкия фактор**. Ключови фактори: зареждане с определен процент материал за смилане; процент за запълване; размер на използваните мелещи тела (по възможност да бъдат с най-малки размери, с което се постига максимална контактна площ между средата и материала за смилане); време за смилане; не се допуска повишаване температурата на мелницата и други².

Натрошаването и смилането се осъществява с помощта на **мелещи тела и мелеща среда** (лифтери/облицовъчни плочи), които са подложени на агресивна работна среда, освен самите мелещи тела. **Процесът на смилане е изключително енергоемък** (световно около 20% от енергията се използва за този процес). **Поради тази причина е силно изследван**. От голямо значение е правилното функциониране на мелницата, мелещите тела, лифтерите, оборотите, ъгъл на отделяне (**фиг. 2**. Стандартна форма лифтер, **фиг. 3**. Иновативна форма лифтер), ъгъл на падане и други фактори за постигане на добра работа и висока производителност. Повишаване ъгълът на отделяне при едни и същи зададени обороти (консумирана енергия) ще повиши производителността, ще намали необходимата електроенергия и ще намали времето за смилане на изходната продукция. Това ще спомогне за енергийната ефективност на процеса.

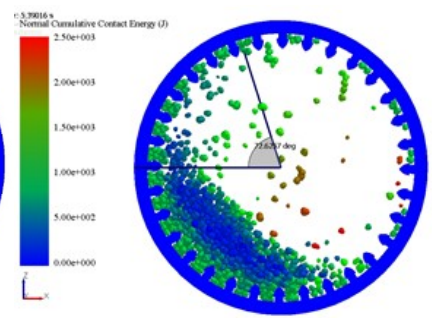
Основна цел е изследване, оптимизация, моделиране, симулиране, лабораторни изследвания и верификация на получените резултати на мелещи тела и мелещи среди. С изброените цели се търси придобиване на нови знания, постигане на по-добри резултати на процеса са смилане като **енергийна ефективност, износоустойчивост и екология**.

Фиг. 1. Взаимодействие на материал за смилане

Фиг. 2. Ъгъл на отделяне при стандартна форма

Фиг. 3. Ъгъл на отделяне при иновативна форма

1 Ruzic J., **Stoimenov N.**, (2016) Advanced copper matrix composites, Monography in English, „Prof. Marin Drinov“ Publishing House of Bulgarian Academy of Sciences, ISBN 978-954-322-859-1

2 **Stoimenov N., Karastoyanov D.**, Klochkov L., Study of the Factors Increasing the Quality and Productivity of Drum, Rod and Ball mills, 2nd Int. Conf. on Environment, Chemical Engineering & Materials, ECEM '18, Publishing house AIP (American Institute of Physics), Vol. 2022, Issue 1, ISBN: 978-0-7354-1740-3, pp. 020024-1 - 020024-6, [SCOPUS SJR: 0.165](#), 2018

Членове на научния колектив

Организации/участници ³	Бележка ⁴
Базова организация:	
Институт по информационни и комуникационни технологии (ИИКТ) към Българската академия на науките (БАН)	
Ръководител на научния колектив	
Доц. д-р Николай Стоименов	МУ, ПД
Участници:	
Проф. д-р Димитър Карастоянов	
Доц. д-р Найден Шиваров	
Доц. д-р Тодор Пенчев	
Гл. ас. д-р Станислав Гьошев	МУ, ПД
Асистент д-р Богомил Попов	МУ, ПД
Маг. инж. Миглена Панева	Докторант
Маг. инж. Петър Панев	Докторант

³ Отбележете академичната длъжност и научната степен на всеки участник. В тази таблица не се изискват подписи.

⁴ Отбележете дали участникът в колектива е учен, млад учен, постдокторант, докторанти или студенти, пенсионер или учен от чужбина.